

**ZDRAVOTNÍ KLAUNI
přinášejí radost
všem, kteří se
potřebují smát.**

„Hurá, přišli Zdravotní klauni!“

Takhle radostně vítají tisíce dětí v nemocnicích veselou klaunskou návštěvu. **Zdravotní klauni doprovázejí děti na operace, zahánějí strach** při čekání na ambulanci, **zpříjemňují** odběr krve a další **nepříjemné úkony**. A samozřejmě **pravidelně vcházejí do nemocničních pokojů**, aby prostor rozzářili smíchem. Dokážou proměnit ponuru místnost v kouzelný svět, skříňku ve výtah, infuzi v džus nebo invalidní vozík v závodní auto.

Každé dítě, které tady zažije návštěvu Zdravotních klaunů, si odnese krásnou vzpomínku. Na tyto zážitky upře svou pozornost, a nepříjemnosti, které jsou bohužel s hospitalizací spojené, zůstávají stranou. A v tom spočívá práce Zdravotních klaunů – odvést pozornost od nepříjemných věcí k věcem radostným, barevným, veselým. Neumím si představit lepší způsob, jak to dělat.

MUDr. Luděk Ryba, primář dětského oddělení Orlickoustecká nemocnice

KLAUNIÁDY PRO DĚTI

Hlavním programem Zdravotních klaunů jsou pravidelné klauniády pro děti. Klauni sehrají u postele každého dítěte jedinečné improvizované představení, do něhož ho co nejvíce zapojí. **Děti se rády nechají vtáhnout do hry, zapomenou na bolest a nahradí ji radostí.** Klaunské návštěvy **působí blahodárně i na vystresované rodiče, kteří jsou s dětmi v nemocnici. Také pro zdravotnický personál představují ohromnou pomoc a vzpruhu.** Jak by taky ne – naši Zdravotní klauni jsou profesionálové, speciálně vyškolení na tuto práci!

Moje dcera Magdalénka ležela ve FN v Plzni, kam pravidelně docházejí Zdravotní klauni. Je až dojemné, že z pobytu v nemocnici, kdy absolvovala řadu vyšetření, nálezů atd., si pamatovala JEN návštěvu vašich klaunů. Loni jí byly čtyři roky a vždy, když vzpomínala na pobyt v nemocnici, říkala „to bylo, jak tam přišli ti klauni.“ Nedávno šla do nemocnice znovu a od začátku se těšila na klauny. Dočkala se jich a já jsem moc šťastná, že jste jí na tváři vykouzlili nejen úsměv, ale opravdový upřímný smích.

maminka **Alena**

NOS! (Na Operační Sál!)

Smích je velkým pomocníkem i při přípravě na operační zákrok. Na dětských chirurgických odděleních sedmi nemocnic se můžete setkávat s programem NOS! (Na Operační Sál!). **Zdravotní klaun provází děti,** které se ten den chystají **na operaci,** od samého rána, přes odjezd na sál, až po probuzení z narkózy. Děti tak mají jen málo času na to, aby se bály, protože **smích každým strach přehluší.**

Chci vám poděkovat za vašeho klauna Herberta Ucíka. Ve středu byl z důvodu akutní události náš operační program velmi dlouhý a dětičky se operovaly až do pozdních odpoledních hodin. Herbert Ucík zůstal na oddělení až do konce operačního programu, ačkoliv musel zrušit své další plánované aktivity, a byl nám velmi nápomocen. Maminky dětí přítomnost Zdravotního klauna velmi ocenily.

Bc. Vendula Andělová, DiS.,
chirurgická klinika, FN Plzeň Lochotín

Pozitivní účinky intervence Zdravotních klaunů v programu NOS! máme potvrzeny i vědeckým výzkumem.

AMBULANCE

Na specializovaných ambulancích čekají děti na odborná vyšetření. Čekání bývá dlouhé a ovzduší je naplněné strachem a obavami. Ale jen do chvíle, než **do čekárny vstoupí Zdravotní klauni!** Začíná hra, do níž se děti postupně zapojují, a když klauni po chvíli odejdou, děti v ní spontánně pokračují – **strach se vytratil.** A ony už najednou nejsou v nemocnici, ale na hřišti se svými novými kamarády. **A příště už se do nemocnice nebudou bát jít.**

Poslední dobou jsem trávím v Motole hodně času a bylo to nepřijemné. Ale s klauny jsem se vždycky smál. Když je vidím přicházet, mám radost, protože vím, že při té nudě bude aspoň na chvíli legrace.

Vládík, 9 let

KLAUNSKÁ POHOTOVOST

Návštěvy Zdravotních klaunů na dětské lékařské pohotovosti jsou určené akutně nemocným dětem, které přijíždějí do nemocnice až navečer, protože to do rána nemůžou vydržet. A tam je čeká kolečko vyšetření, které se mnohdy táhne dlouho, předlouho... Ale **když je u toho Zdravotní klaun, čas běží jinak** a taky nálada je úplně jiná. **A strach brzy nemá šanci!** Klaunské návštěvy na dětské pohotovosti se konají dvakrát týdně ve FN Brno a každý pátek ve FN Motol v Praze.

Byla jsem svědkem mnoha situací, kdy jsem nechápala, s jakou lehkostí dokážou zaujmout i dítě s bolestmi, vysokými teplotami, zlomenou končetinou nebo bolavým ouškem – odlehčit situaci a zkrátit čas v čekárnách. Vše v jedné osobě, v plném nasazení celé odpoledne.

Milada Jakl Jamborová, vrchní sestra poliklinické ambulanci části, FN Brno

CIRKUS PACIENTO

V léčebnách, na onkologii i na psychiatrii tráví nemocné děti spoustu času. Není proto divu, že na ně často padne strach a beznaděj. A na to je **nejlepším lékem Cirkus Paciento!** Zdravotní klauni přijíždějí za dětmi každý den po dobu jednoho týdne a učí je různým dovednostem – kouzelnickým, akrobatickým, hudebním. Je až k nevíře, jaká parta umělců se z dětí za tu dobu vyklube. Na závěr své dovednosti všichni předvedou velkému publiku. **Na to se děti těší a těšení probouzí radost a zájem o život, což je pro vyléčení moc důležitá věc.**

Cirkus Paciento? To jsou Zdravotní klauni každý den, po celý týden. Největší přínos vidím v tom, že se děti naučí věci, ke kterým se běžně nedostanou. Je v nich pěstován pocit, že naučit se dá vše, a když něco nejde, tak to přece vůbec nevadí. Hodně to u nich zvedá sebevědomí. Na závěr jsou děti odměněny tou největší poctou, a to potleskem. To je sice věc banální, nicméně každý ví, jak dobře se při ní cítí.

Tomáš Firstl, zdravotní bratr, DPN Louny

KUTÁLKA

Je to jedinečné představení stvořené pro handicapované děti a lidi, kteří s nimi sdílejí jejich neobyčejné životy. Prostřednictvím jednoduchého příběhu o hledání a nacházení jsou diváci vtáhni do děje a stávají se tak spolu s třemi klauny – muzikanty, aktéry celého představení. **Každý** podle svých potřeb a možností **může vidět, cítit, slyšet – prostě prožít příběh plný emocí.**

Milí klauni, vnesli jste k nám uklidnění, ale i radost a nadšení. Zaujali jste děti, které jsou jinak pasivní, a vykouzlili jste úsměvy u dětí, u kterých je vidíme jen zřídka. Z celého představení dýchal laskavý a empatický přístup i dostatek času na vše, co bylo právě prožíváno. Vaše vystoupení bylo pohlazením nejen pro děti, ale i pro dospělé.

Mgr. Jana Prokešová, zástupkyně ředitelky, MŠ a ZŠ Sluníčko Turnov

DĚTSKÁ REHABILITACE

Na oddělení Dětské rehabilitace ve FN Motol leží děti s poruchou motorických funkcí po úrazech nebo léčbě vážných onemocnění. Musí pravidelně cvičit a posilovat, což bývá i dost bolestivé. Když ale **přijdou Zdravotní klauni**, obrátí malí **pacienti** pozornost k nim a **bolest přestanou vnímat.** A jak taková klauniáda vypadá? Klauni dostanou od zdravotního personálu instrukce, na co se mají zaměřit, a pak individuálně zábavnou formou procvičují konkrétní části těla malých pacientů. Využívají k tomu cirkusové prvky, například žonglování, cvičení se stuhami nebo točení talířů, aby to děti bavilo. Mění tak rehabilitaci na místo plné smíchu a nenásilně **motivují malé pacienty** právě k takovému pohybu, který potřebují.

Milí Zdravotní klauni, vaše přítomnost dokáže rozzářit úsměv na každé tváři, dětem i nám, dospělým. Zažila jsem vás v Motole již několikrát. Líbí se mi, jak umíte pracovat s dětmi různého věku, od miminek a školáků po adolescenty. Pokaždé mě fascinuje, jaký máte dar improvizace. Hrou i hudbou nádherně motivujete pacienty k lepší náladě i ke snaze pracovat na zlepšení zdravotního stavu. Pro nemocné děti je to moc důležité, protože z té radosti a smíchu načerpají vnitřní sílu jít dál a nevzdávat se.

maminka **Jitka**

PALIATIVNÍ PÉČE

Zdravotní klauni dobře vědí, že smích je kořením života, a jsou natolik flexibilní, že dokážou potěšit každého, ať je jeho situace sebetěžší! **Zdravotní klauni mají dlouholetou zkušenost i na poli dětské paliativní léčby.** Od roku 2012 nosí radost vážně nemocným dětem v domácí péči v rámci programu Přezývky máme! Čtvrtým rokem pravidelně navštěvují děti na oddělení následné intenzivní péče (NIP) v nemocnici Hořovice a od letošního podzimu i ve vojenské nemocnici v Olomouci.

Pěta celý zářil. Klauni se snažili, aby si návštěvu co nejvíce užil. Do všeho zapojovali i nás dospělé, skvěle jsme se bavili. Mně osobně moc pomohli. Byla jsem tou dobou opravdu vyčerpaná a najednou přišli oni a celé to tu rozzářili. Každá matka je šťastná, když se její dítě směje, a Pěta byl jak vyměněný. Doteď na tu speciální návštěvu Zdravotních klaunů vzpomínáme.

maminka **Monika**

HUMOR PRO DŘÍVE NAROZENÉ

Myslíte si, že smích pomáhá pouze dětem? My jsme přesvědčení, že má nesmírný význam pro všechny, protože patří k životu. Protože **Zdravotní klauni** vědí, že lidé tráví v domovech pro seniory často podzim života bez radosti a zájmu okolí, **chtějí jim ponuré dny prosvětlit humorem**. Snaží se je vrátit do doby jejich mládí – například dobovou hudbou. Nejedna apatická stařenka pak vyskočí a dá se do tance, nejeden ležící stařeček si po letech zplna hrdla zazpívá! Základem naší činnosti jsou pravidelné klauniády, máme však mnoho dalších, na míru ušitých, programů.

Zdravotní klauni přinášejí klientům našeho domova venkovní svět, humor, vzpomínky, ale hlavně chuť do života. Věnují se individuálně všem klientům. Jsou to profesionálové, kteří dělají klauniády srdcem, s láskou, pochopením a úctou. Klienti i pracovníci domova se na setkání velice těší, přinášejí do jejich života radost. Zdravotní klauni jsou naši přátelé, mají zde své pevné místo, a budeme šťastní, když tomu tak bude i nadále.

Jana Kopecká,
Domov pokojného stáří Kamenná, Brno

RÁDIO KLAUN

Rádio Klaun vzniklo v době, kdy **nebylo** kvůli epidemii covidu **možné navštěvovat seniory osobně**. Čtveřice klaunských moderátorů připravila audiodobroty v podobě příběhů, historek, písní, receptů a hádanek. Natočili nahrávky s poetickými názvy: Na vlnách lásky, Na vlnách hudby a další. Darovali je domovům pro seniory, v nichž nyní Rádio Klaun při různých příležitostech vysílá.

Děkujeme za nahrávky. Oceňujeme vaši snahu osvěžit a zpříjemnit dny seniorů. Vaši snahu často korunuje úspěch, když dobře pochopitelný artikulovaný příběh, proložený starými melodiemi a písněmi, potěší. Škoda, že vás, milé účinkující, není možné vidět.

Jana Hejzlarová,
Domov Karla Boromejského, Praha – Řepy

ODBORNÉ SEMINÁŘE PRO STUDENTY A ZDRAVOTNICKÝ PERSONÁL

Protože věříme v sílu humoru, pořádáme semináře a prezentace, jejichž cílem je rozvíjet **schopnost radostné a hravé komunikace s pacienty, kolegy a rodinnými příslušníky**. Přednášíme na středních, vyšších odborných i vysokých zdravotnických školách. Nejintenzivněji spolupracujeme s 2. a 3. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy. Pro 2. LF UK nabízíme semináře pro mediky vyšších ročníků, na 3. LF UK probíhají cykly praktických seminářů pro budoucí lékaře a zdravotní sestry s tématem **Radost a hra jako nástroj účinné komunikace**.

Kolegové z organizace Zdravotní klaun, o.p.s. vnášejí do výuky budoucích lékařů a sester nejen radost a hru, ale i příležitost poznat nové způsoby komunikace, dozvědět se něco o sobě a učit se „být s pacientem“ i v emocionálně náročných situacích. Studenti jsou rádi, že ať studují medicínu, nebo ošetřovatelství, tvoří tým, kterému jde o stejnou věc – spokojeného a pozitivně myslícího pacienta.

Mgr. Jana Heřmanová, Ph.D., 3. LF UK,
Ústav pro lékařskou etiku a ošetřovatelství

O práci, poselství a dalších aspektech Zdravotního klauna se můžete dočíst ve sborníku **Smích bereme vážně**. Obsahuje 7 autorových článků vydaných v odborném časopise **Medical Tribune**.

Kde se můžete setkat se Zdravotními klauny?

**POMOZTE NEMOCNÝM DĚTEM
PRAVIDELNÝM MĚSÍČNÍM PŘÍSPĚVKEM.**

Zadejte si prosím trvalý příkaz na účet 600 600 800 / 0600

Děkujeme!

Zasláním daru se stáváte členem Klubu přátel Zdravotního klauna. Místo vydání a vydavatel: Zdravotní klaun, o.p.s., Paříkova 355/7, 190 00 Praha 9, IČ: 26547953, registrace: MK ČR E 20587, vychází: listopad 2023, cena výtisku 1,24 Kč

www.zdravotniklaun.cz